

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**; Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 4 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile Ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından 4. dönem görüşmeleri Nisan ayında yapılmıştır. Turizm sektörü güven endeksi sonuçları her ayın 5. iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV'ın internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan "Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?", "Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?" ve "Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?" sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

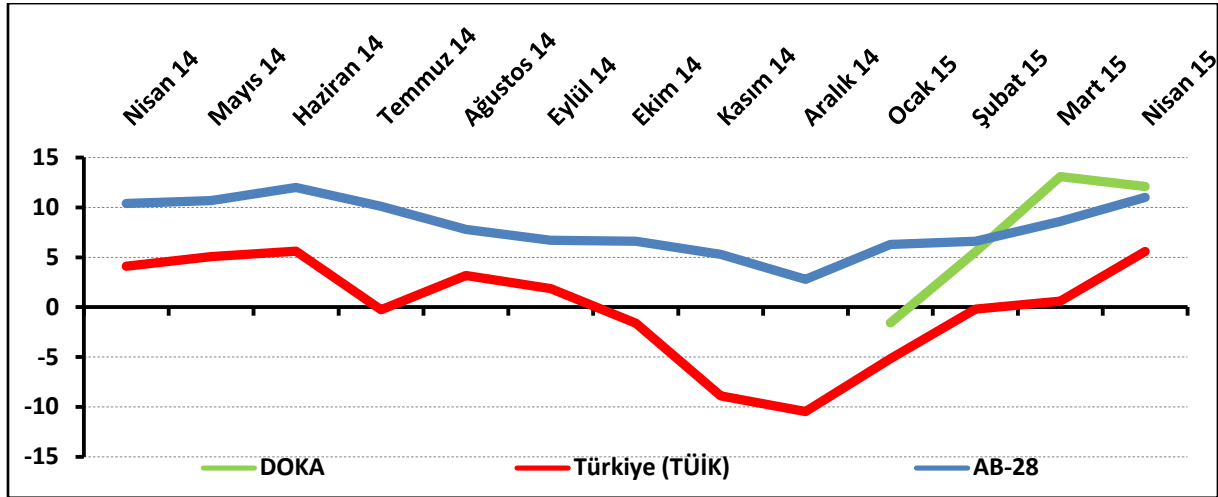
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi düştü:

Şubat 2015'te yükselmeye başlayan DOKA turizm sektörü güven endeksi Nisan ayında düştü. Endeks, bir önceki aya göre 1 puan düşerek 12,1 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi Nisan 2015'te bir önceki aya göre 5 puan yükselerek 5,6 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Nisan 2015'te bir önceki aya göre 2,4 puan yükselerek 11 puan değerini aldı.

DOKA turizm sektörü güven endeksi Nisan ayında hem Türkiye'den hem AB'den daha iyi performans sergiledi. Turizm sektörü güven endeksinin düşmesinde önümüzdeki 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisinin azalması etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Nisan 2014 – Nisan 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

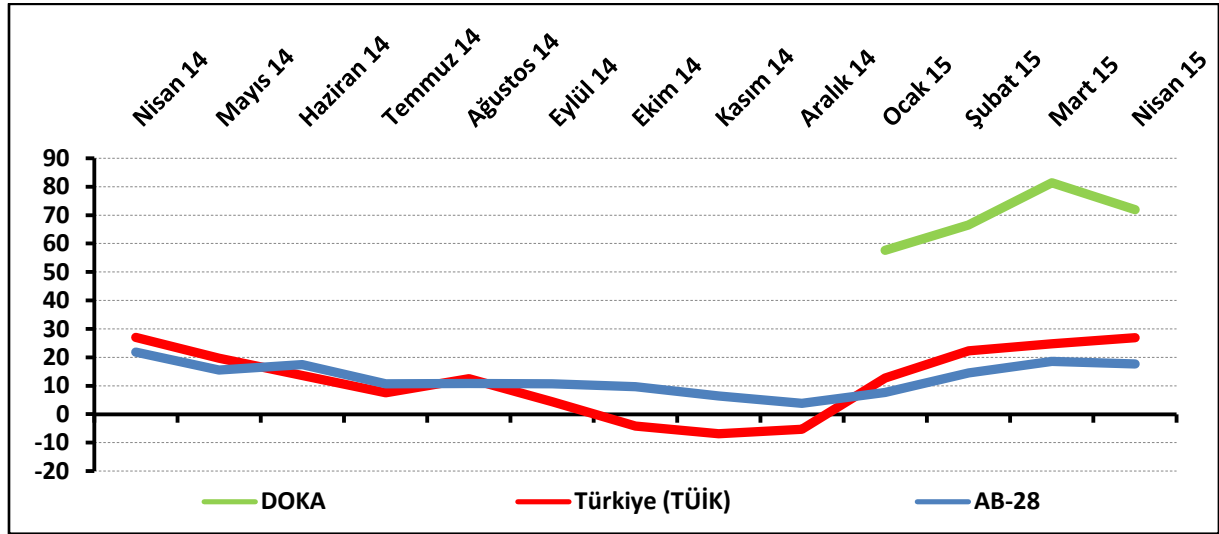
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1								

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 80'i önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri Nisan 2015'te bir önceki aya göre 9,5 puan düşerek 71,9 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de AB-28'de düştü. Nisan ayında DOKA Turizm Endeksi, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Nisan 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 80'i önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 8 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Nisan 2014 –Nisan 2015)

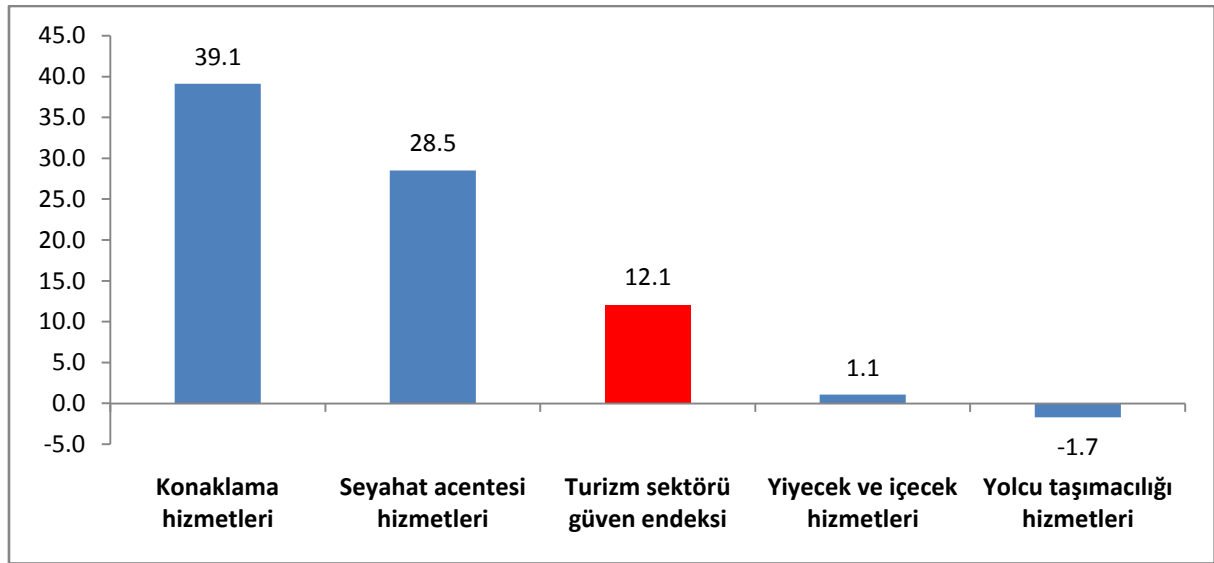
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9								

Nisan ayının lideri konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Nisan ayında Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında “konaklama hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Bu sektörü “seyahat acentesi hizmetleri” sektörü takip etti. Her iki sektör de turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Yiyecek ve içecek hizmetleri” sektörü ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük bir değer aldı. “Yolcu taşımacılığı hizmetleri” sektörü negatif değer alan tek sektör oldu.

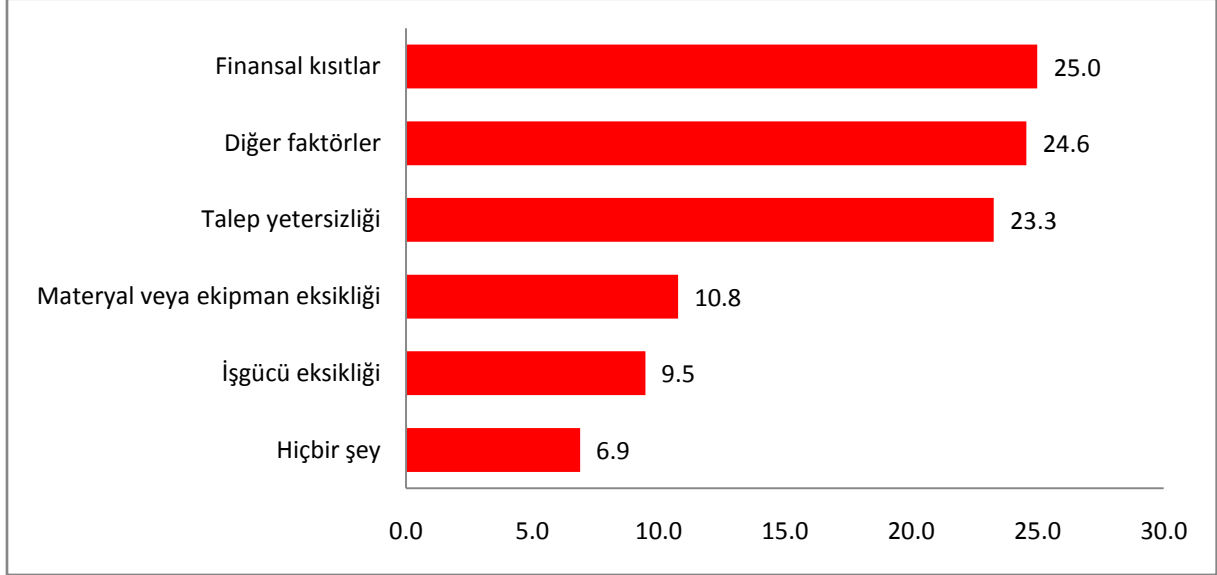
Şekil-3. Nisan 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 25'i finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Nisan ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 25'i faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin finansal kısıtlar olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 24,6'sı diğer faktörlerin, yüzde 23,3'ü talep yetersizliğinin, yüzde 10,8'i materyal veya ekipman eksikliğinin ve yüzde 9,5'i işgücü eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 6,9 olmuştur.

Şekil-4. Nisan 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü gelecek dönemden umutlu:

Doğu Karadeniz ve Türkiye, sorular bazında karşılaştırıldığında Doğu Karadeniz'in Nisan ayında gelecek beklentilerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Doğu Karadeniz turizm sektöründe bir önceki aya göre "geçtiğimiz 3 aydaki işlerde, hizmetlere olan talepte ve toplam çalışan sayısında" artış olmuştur. Diğer göstergelerin hepsinde bir önceki aya göre azalma yaşanmıştır.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Mart 15	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Nisan 15	Bir önceki aya göre değişim Nisan 2015	Türkiye (TÜİK) Nisan 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-32,4	-29,6	2,8	-4,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	-9,5	-6,0	3,5	-5,5
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	81,4	71,9	-9,5	27,0
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-13,7	-7,8	5,9	-2,8
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	56,5	49,6	-6,9	13,5
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	41,1	39,9	-1,2	14,5
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-3,2	-6,5	-3,3	